A. D. 1932 **CURRENDA** Nrus VI

PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ

Nowe officia i modlitwy mszalne

na święto Macierzyństwa N. M. P., św. Roberta Bellarmina i św. Alberta Wielkiego

URBIS ET ORBIS

DECRETUM

Ingenti populi christiani laetitia superiore anno expleti saeculi decimi quinti sollemnia celebrata sunt Ephesinae Synodi, in qua divina Beatae Mariae Virginis est conclamata maternitas; quam Sanctissimus Dominus noster Pius Papa XI, pro sua erga Deiparam devotione, liturgico cultu decorandam Litteris Encyclicis *Lux veritatis* datis in festo Nativitatis D. N. I. C. superiore anno decrevit. Feliciter quoque evenit ut Doctoris Ecclesiae titulus eodem recurrente anno, duobus tribueretur Viris, pietate erga Beatam Mariam claris, Sanctis nempe Roberto Bellarmino, et Alberto Magno, cuius Episcopi cultus ad universam extensus est Ecclesiam. Qua de re Sanctitas Sua, referente infrascripto Cardinale Sacrae Rituum Congregationis Praefecto, supra relata officia propria et Missas approbavit, illaque ab universa Ecclesia adhibenda esse decrevit in respectivis festis, videlicet: die 11 Octobris in festo Maternitatis Beatae Mariae Virginis, sub ritu duplici secundae classis; die 13 Maii, in festo Sancti Roberti Bellarmino, Confessoris Pontificis et Ecclesiae Doctoris, sub ritu duplici minori; die 15 Novembris, in festo Sancti Alberti Magni, Confessoris Pontificis et Ecclesiae Doctoris, pariter sub ritu duplici minori. Mandavit insuper Sanctitas Sua, ut, praefatis festis in Kalendario relatis, festum tamen Sanctae Gertrudis Virginis e die 15 in sequentem diem 16 Novembris perpetuo adsignaretur. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 6 Ianuarii 1932.

C. Card. Laurenti, *Praefectus.*

L. † S.

A. Carinci, *Secretarius.*

Zebrane ofiary na Świętopietrze w r. 1931 przesłano św. Stolicy Apostolskiej.

Segreteria di Stato di Sua Santitá Nr. 111656, Dal Vaticano die 14 Maii 1932 Exc. mo ac Revmo Domino D.no Leoni Wałęga Episcopo Tarnoviensi, Tarnoviam.

Exc.me ac Rev.me Domine! Quamvis aliunde compertum esset quam dedito animo sis Apostolicae Sedi, submissa Petriana stipe Zloty 7.220·— novum acceptumque anti-

quae pietatis testimonium praebere studuisti. Scito observantiae tuae officium a Beatissimo Patre valde dilectum esse, qui per me tibi dioecesique tuae ex animo gratias reddit quam plurimas. Ut benevolentiae autem vestrae vicem referat, Sanctitas Sua ad Deum extollit preces et vota, ut vobis pro merito coelestium gratiarum ubertatem concedat. Quod in auspicium Augustus Pontifex tibi, clero, populo, vigili tuae curae commisso, Apostolicam Benedictionem, amoris Sui testem, libenter impertit. Haec tibi dum refero. qua par est observantia, me profiteri gaudeo Excellentiae Tuae addictissimum E. Card. Pacelli m. p.

Odpust zupełny za udział w „Gorzkich żalach".

Św. Penitencjarja Apost. pismem z 18 kwietnia 1932 L. 1202/32 zawiadomiła Episkopat Polski, że Ojciec św. na audiencji w dniu 15/IV b. r. udzielił odpustu zupełnego dla biorących udział w nabożeństwie „Gorzkie żale" z tym warunkiem, ażeby Rektorzy kościołów, którzy pragną uzyskać dla swoich kościołów ten odpust, odnieśli się z prośbą do Św. Penitencjarji (przez Kurję Biskupią).

Z Jasnej Góry.

W 550 rocznicę sprowadzenia na Jasną Górę Cudownego Obrazu Matki Bożej.

W dniu 26 sierpnia b. r., w święto Matki Boskiej Częstochowskiej, upływa 550 lat od chwili, gdy Książę Władysław Opolczyk z Bełza na Jasną Górę Cudowny Obraz Marji sprowadził.

Odtąd Polska w szczególny sposób stała się narodem Marjańskim, — ludem wybranym.

Zyskała w Jasnej Górze centrum życia religijnego, nowy Syon, do którego dadzą się zastosować słowa Izajasza Proroka: „Wstąpmy na górę Pańską... bo z Syonu wynijdzie zakon, a słowo Pańskie z Jeruzalem".

Prorocze te słowa oznaczały łaski duchowne, jakie spływać miały na ludzkość z Kościoła Chrystusowego.

W narodzie polskim dokonywa się to w sposób szczególny za pośrednictwem Jasnej Góry. Tu bowiem Królowa Polski obrała sobie stolicę.

Łaski te w całej pełni ujawnią się dopiero w ostatnim dniu historji ludzkości. Wtedy bowiem pozna świat, co zdziałała Królowa Jasnogórska w każdej polskiej duszy.

Dziś znamy cuda widome, uwiecznione w Kronikach Klasztoru. Wiemy o obronie narodu z Jasnej Góry przez nieśmiertelnej sławy O. Augustyna Kordeckiego. Wiemy o opiece Marji nad Polską w „Cudzie nad Wisłą".

Lecz któż zliczy cuda nawróceń w ciągu półszosta wieku wśród miljonowych polskich rzesz?...

Otóż obecnie przyszła chwila, by za te wszystkie cuda i łaski naród polski uroczyste dzięki złożył Jasnogórskiej Pani.

Złożył w sposób godny prawdziwych Jej synów i cór.

Złożył sercem, oczyszczonem w Trybunale Miłosierdzia.

Złożył duszą, zasiloną Ciałem i Krwią Pańską.

Złożył życiem, w Chrystusie odrodzonem, promieniejącem wiarą i cnotą.

Gorącość naszego hołdu niech spotęguje się przez fakt, że w 1917 roku z powodu wojny nie mogliśmy uczcić przypadającego wówczas dwóchsetnego Jubileuszu Koronacji Cudownego Obrazu. Niech więc Jubileusz tegoroczny będzie jak gdyby Jubileuszem podwójnym.

Obchód jego winien być tem uroczystszy, im w donioślejszej przypada chwili, a taką właśnie chwilą są czasy obecne, gdy ciężki kryzys ekonomiczny nas przygniata, z Zachodu od wrogiego sąsiada grozi niebezpieczeństwo wojny, ze Wschodu zaś — z Antychrystowej Bolszewji, płynie potężna fala zasad przewrotnych i usiłowań zbrodniczych, usiłując pogrążyć kraj cały w odmęt bezbożnej anarchji.

Stwierdzają dzieje ojczyste, że w chwilach niebezpieczeństwa naród polski szukał zawsze ratunku u stóp swej Królowej z Jasnej Góry i zawsze niechybnie ratunek tam znajdował. Niech więc i tegoroczny Jubileusz skupi dokoła Jej tronu wszystkie stany narodu — wszystkich Jej czcicieli.

Ojczyźnie grożą klęski z powodu upadku wiary i cnoty w narodzie; odwróćmy więc je, uczciwszy Jubileusz Królowej przez gruntowne nasze odnowienie moralne.

Można tego dokonać już teraz, udając się na Jasną Górę z hołdem jubileuszowym oddzielnie lub gromadnie i tam, oczyściwszy swe sumienie i zjednoczywszy się z Chrystusem, czyniąc odpowiednie do stanu duszy obietnice i zobowiązania. — Specjalne jednak nabożeństwa jubileuszowe z udziałem naszych Najdostojniejszych Arcypasterzy rozpoczną się od Wniebowzięcia Najśw. Marji Panny.

Ojcowie Paulini zwrócili się do Stolicy Świętej z prośbą o szczególne łaski duchowe dla wszystkich, którzy w obchodzie Jubileuszu udział wezmą. Łaski te zostaną w swoim czasie ogłoszone przez prasę, zarówno jak i szczegóły uroczystości jubileuszowych.

Dziś możemy tylko zawiadomić Rodaków, że projektowane jest, by Cudowny Obraz Matki Bożej na Uroczystość Wniebowzięcia przeniesiony był procesjonalnie z Kaplicy na Szczyt i tam pozostawał przez dzień cały. Do uświetnienia uroczystości przyczynią się też procesje po wałach z jarzącem światłem i nocna adoracja Przenajświętszego Sakramentu przed Szczytem. Tam również odprawiać się będą nabożeństwa, celebrowane przez Najdostojniejszych naszych Arcypasterzy z całej Polski, a najznakomitsi z całego kraju kaznodzieje głosić będą słowo Boże. Pamiątką zaś historyczną Jubileuszu i widomym jego symbolem ma być odnowiona, Jasnogórska Kaplica, gdzie Obraz Cudowny się znajduje.

Pamiątką uroczystości jubileuszowych dla poszczególnych wiernych będą specjalne jubileuszowe medaliki.

O. Pius Przeździecki, Generał Zakonu OO. Paulinów

Jasna Góra, maj 1932 r.

Ustawa o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu.

(z dnia 17 marca 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 358).

Art. 1. 1) Ciała osób zmarłych, z wyjątkiem zmarłych na choroby zakaźne, nie mogą być chowane przed upływem 24 godzin od chwili zgonu.

2) Najpóźniej po upływie 72 godzin od chwili zgonu zwłoki powinny być usunięte z mieszkania celem pochowania lub w razie odroczenia terminu pochowania celem złożenia w domu przedpogrzebowym lub kostnicy do czasu pochowania.

3) Zwłoki osób, zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, powinny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu usunięte z mieszkania i pochowane w ciągu 24 godzin od chwili zgonu na najbliższym cmentarzu.

4) Wyjątki od terminów, w pkt. 2) i 3) oznaczonych, mogą być czynione jedynie po utrwaleniu zwłok za zezwoleniem powiatowej władzy administracji ogólnej.

5) Od chwili zgonu, aż do pochowania zwłoki powinny być przechowywane w taki sposób, aby nie mogły wywierać szkodliwego wpływu na otoczenie.

Art. 2. 1) Prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie: a) pozostały małżonek (ka), o ile nie jest w seperacji, b) krewni zstępni, c) krewni wstępni, d) krewni boczni do 4-go stopnia pokrewieństwa, e) powinowaci w linji prostej do 1-go stopnia. Prawo pochowania osób wojskowych, zmarłych w czynnej służbie wojskowej, w stanie spoczynku i uczestników powstań narodowych, mają także właściwe władze wojskowe w myśl przepisów wojskowych. Prawo chowania osób duchownych wyznań, uznanych przez Państwo, przysługuje również właściwej władzy duchownej.

2) Powiatowe władze administracji ogólnej mogą przekazywać zakładom uniwersyteckim do celów naukowych zwłoki, nie pochowane przez rodzinę w rozumieniu ust. 1. Zaskarżenie decyzji władz administracyjnych nie wstrzymuje jej wykonania.

3) Zwłoki nie pochowane, względnie nie przekazane uniwersyteckim zakładom w myśl ust. 1 i 2, winny być pochowane przez gminę miejsca zgonu, o ile nikt inny nie weźmie tego obowiązku na siebie.

4) Obowiązek pochowania zwłok, określony w niniejszym artykule, nie wyklucza żądania zwrotu kosztów na podstawie innych ustaw.

5) Szczegółowe przepisy w zakresie unormowanym w ust. 1—3, wydaje w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. 1) Zgon i jego przyczyna winny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie.

2) W razie niemożności dopełnienia przepisów pkt. 1), stwierdzenie zgonu i jego przyczyny winno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza urzędowego danej gminy lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tych czynności przez władze gminne, przyczem koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciązać rodziny zmarłego.

3) Sposób wykonywania oględzin oraz kwalifikacje osób, które w braku lekarzy mogą być powoływane do wykonywania oględzin, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

4) Osoby, wymienione w ust. 1 i 2, stwierdzają zgon i jego przyczyny w sporządzonych w tym celu kartach zgonu. Karty zgonu winny być wypełnione w dwóch dla każdego przypadku zgonu egzemplarzach według formularzy, których treść oraz sposób wypełnienia określa Min. Spraw Wewnętrznych.

5) Jeden z egzemplarzy karty zgonu ma służyć dla celów pochowania zwłok, drugi zaś dla celów statystycznych.

6) Pochowanie zwłok, bądź przekazanie ich władzom uniwersyteckim bez uprzedniego stwierdzenia zgonu i jego przyczyny w karcie zgonu w myśl przepisów niniejszej ustawy jest wzbronione.

7) Lekarze, stwierdzający zgon i jego przyczyny, obowiązani są udzielać powiatowej władzy administracji ogólnej na jej żądanie dla celów statystycznych wyjaśnień, odnoszących się do faktu zgonu i jego przyczyny. O ile zmarły pozostawał podczas ostatniej choroby pod opieką lekarską, wyjaśnienia winny również dotyczyć przebiegu tej choroby. Wyjaśnienia te stanowią tajemnicę urzędową i mogą być zużytkowane tylko dla celów statystycznych oraz w postępowaniu sądowem.

8) Opłaty pocztowe, związane z korespondencją lekarzy, udzielających wzmiankowanych wyjaśnień, pokrywane będą z budżetu państwowego.

9) Zarówno lekarz, jak i inna osoba, powołana do wykonywania oględzin zwłok (ust. 1 i 2), jeżeli przy dokonaniu tej czynności powezmą pewność lub uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu była choroba zakaźna, podlegająca obowiązkowemu zgłoszeniu, lub przestępstwo, powinni zawiadomić o tem natychmiast w pierwszym przypadku najbliższą władzę gminną, w drugim zaś — właściwą sądową lub prokuratorską, albo najbliższy posterunek policji państwowej.

10) Zabrania się chowania bez zezwolenia władzy sądowej zwłok ludzkich, co do których istnieje pewność lub zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo. Jeśli postępowanie karne zostało wszczęte, pochowanie jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem władzy sądowej.

Art. 4. 1) Zwłoki ludzkie mogą być pochowane przez złożenie w dołach ziemnych, w grobach murowanych lub katakumbach kościelnych lub cmentarnych (art. 5, 6, 7, 9 i 10) i zatopienie w morzu (art. 13).

2) Przenoszenie lub przewożenie zwłok w otwartych trumnach jest wzbronione.

3) Doły ziemne i groby murowane, przeznaczone do składania zwłok i szczątków ludzkich, mogą się znajdować tylko na cmentarzach, katakumby na cmentarzach lub pod kościołami.

4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, określa wyjątki od zasad, ustalonych w niniejszym artykule, oraz ustala szczegółowy sposób stosowania postanowień niniejszej ustawy do tych wyjątków.

Art. 5. 1) Cmentarze powinny znajdować się na ogrodzonym terenie, odpowiednim pod względem sanitarnym.

2) Na każdym cmentarzu ma być dom przedpogrzebowy lub kostnica, które służą:

a) do składania ciał osób zmarłych do czasu pochowania ich,

b) do wykonywania obrzędów rytualnych,

c) do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i sanitarno-policyjnych zwłok ludzkich.

3) Domy przedpogrzebowe lub kostnice mają być założone na wszystkich cmentarzach w przeciągu lat pięciu od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

4) Szczegółowe przepisy określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6. 1) Zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy, jako też ich utrzymanie i zarządzanie niemi jest prawem i obowiązkiem gminy, bądź utworzonego w tym

celu związku gmin. o ile obowiązek ten dla jednej gminy jest zbyt uciążliwy lub utrudniony. O zakładaniu, rozszerzaniu i zamykaniu cmentarzy przez związki gmin decydują powiatowe władze administracji ogólnej po wysłuchaniu opinji wydziału powiatowego.

2) Uprawnienia, wymienione w ust. 1, przysługują w ramach obowiązujących przepisów również uznanym przez Państwo związkom religijnym i innym wyznaniowym osobom prawnym i instytucjom wojskowym. Prawa Kościoła Katolickiego do zakładania, rozszerzania, zamykania, jako też zarządzania i utrzymania swych cmentarzy określa art. XVII Konkordatu, zawartego ze Stolicą Apostolską w dniu 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 501).

3) Za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych mogą być przez związki religijne i inne osoby prawne, do których cmentarze należą, pobierane opłaty na cele, określone w ust. 1. Na cmentarzach gminnych opłaty te podlegają zatwierdzeniu władzy, sprawującej nadzór nad gminami w sprawach finansowych. Wszelkie wydatki gmin, związane z wykonaniem obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, a nie pokryte z wyżej wspomnianych opłat, pokrywają gminy w sposób, przewidziany dla innych wydatków gminnych. W przypadku braku odpowiednich funduszów na założenie cmentarza gminnego wojewoda, z którym w tym względzie współdziała z głosem stanowczym wydział wojewódzki, może odroczyć termin wykonania tego obowiązku na okres, który uzna za konieczny. Opłaty, pobierane na cmentarzach związków i osób prawnych, wymienionych w ust. 2, wyznaczają właściwe naczelne organa tych związków lub osób. Opłaty te podlegają zatwierdzeniu przez wojewódzką władzę administracji ogólnej, o ile są wyższe od opłat, ustalonych dla najbliższego cmentarza gminnego, lub o ile inne przepisy prawne nie normują tej sprawy w sposób odmienny.

4) W razie konieczności zajęcia pod cmentarz gruntów państwowych Radzie Ministrów przysługuje prawo odstąpienia tych gruntów, o ile wartość poszczególnych objektów nie przekracza 100.000 złotych, w drodze sprzedaży, czy zamiany, lub bezpłatnie.

5) Grunty, potrzebne na cele cmentarne, mogą być nabyte na zasadach, określonych w obowiązujących przepisach o wywłaszczeniu nieruchomości na potrzeby urządzeń użyteczności publicznej, a w województwach krakowskiem, lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem z zastosowaniem ustawy z dnia 18 lutego 1878 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 30).

Art. 7. 1) Wybór miejsca na założenie lub rozszerzenie każdego cmentarza, jako też zamknięcie cmentarza gminnego podlega uprzedniemu zatwierdzeniu powiatowej władzy administracji ogólnej, jeśli zaś chodzi o cmentarze gmin, wydzielonych z powiatów, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. Władze te sprawują również nadzór nad przestrzeganiem przez organa, uprawnione do zarządu cmentarzami, przepisów niniejszej ustawy i zarządzeń, wydanych na jej podstawie.

2) Jeżeli zajdzie potrzeba ze względów publicznych, władze wymienione w ust. 1, winny z własnej inicjatywy zarządzić otwarcie lub rozszerzenie cmentarza gminnego na koszt gminy, do tego obowiązanej, o ile gmina na wezwanie tego nie uczyni. Tejże władzy przysługuje prawo zamykania cmentarzy. Prawo zamykania cmentarzy wyznaniowych ze względów użyteczności publicznej przysługuje Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z zastrzeżeniem stosowania do cmentarzy rzymsko-katolickich postanowień art. VI i XIV, zdanie pierwsze, Konkordatu.

Art. 8. 1) Zwłoki ludzkie i ich szczątki muszą być przyjęte do pochowania na cmentarz gminny w obrębie gminy miejsca zgonu, zaś na cmentarzach innych osób prawnych mogą być chowane jedynie za zgodą zarządów tych cmentarzy z zastrzeżeniem przepisów art. 15 ust. 1 niniejszej ustawy.

2) W razie braku cmentarza w gminie miejsca zgonu, zwłoki ich i szczątki, o ile nie zostaną pochowane na cmentarzu wyznaniowym, winny być przewiezione do najbliższego cmentarza gminnego, gdzie muszą być przyjęte do pochowania.

Art. 9. 1) Użycie terenu cmentarnego po zamknięciu cmentarza na inny cel nie może nastąpić przed upływem 50 lat od chwili ostatniego pochowania zwłok na cmentarzu. Po upływie powyższego terminu użycie terenu cmentarnego na inne cele jest dopuszczalne, lecz bez uszkodzenia pamiątek wartości historycznej lub artystycznej; pamiątki takie mogą być przeniesione na odpowiednie miejsce za zezwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

2) Za zezwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej teren cmentarny może być w przypadkach wyjątkowej potrzeby ze względów użyteczności publicznej użyty na inny cel przed upływem terminu, określonego w ust. 1, a to w drodze porozumienia z właścicielami cmentarza, zaś w zazie niedojścia do porozumienia stosownie do przepisów o wywłaszczeniu na cele użyteczności publicznej (art. 6 ust. 5).

3) Przy zmianie przeznaczenia terenu cmentarnego szczątki zwłok, znajdujące się na tym terenie, winny być przeniesione na inny cmentarz na koszt nabywcy terenu starego cmentarza.

Art. 10. 1) Grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem lat 20-tu.

2) Po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do pochowania nie może nastąpić jeżeli jakakolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uści zapłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok, stosownie do postanowienia art. 6 ust. 3. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnawiane.

3) Przepis powyższy nie ma zastosowania do chowania przed upływem powyższego terminu w grobach murowanych, przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby.

4) Dozwolone są umowy, przedłużające termin, przed upływem którego nie wolno użyć grobu do ponownego pochowania.

5) Niezależnie od powyższych przepisów jest zabronione użycie do ponownego pochowania grobów, mających wartość pamiątek historycznych (ze względu na swą dawność lub osoby, które są w nich pochowane, lub zdarzenia, z któremi mają związek), albo wartość artystyczną.

6) Prawa, nabyte przed wejściem niniejszej ustawy w życie, a wynikające z dalej idących zobowiązań zarządu cmentarnego, pozostają nienaruszone.

Art. 11. 1) Przewożenie zwłok i szczątków w granicach Rzeczypospolitej na odległość nie więcej niż 30 klm., a na obszarze gminy, w której nastąpił zgon, bez względu na odległość, może być dokonywane bez uzyskania specjalnego zezwolenia

2) Przewożenie zwłok w obrębie Rzeczypospolitej na odległość dalszą, przewożenie koleją i statkami na wszelką odległość, a również wywożenie poza granice Rzeczypospolitej może być uskutecznione jedynie po uzyskaniu zezwolenia powiatowej władzy administracyjnej ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zgonu.

3) Na sprowadzenie zwłok i szczątków z obcego państwa należy uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce, w którem zwłoki i szczątki mają być pochowane.

4) W przypadkach śmierci wskutek chorób zakaźnych, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, zezwolenie na przewóz zwłok (ust. 1, 2 i 3) nie może być udzielone przed upływem dwóch lat od chwili zgonu. Wyjątki od tej zasady mogą być uczynione przez Ministra Spraw Wewnętrznych, który uprawnienia swe w tym względzie przekazać może wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Art. 12. 1) Ekshumacja zwłok może być dokonana:

a) na umotywowaną prośbę rodziny lub otoczenia osoby zmarłej za zezwoleniem powiatowej władzy administracji ogólnej;

b) na zarządzenie władzy sądowej w trybie, przewidzianym przez prawo;

c) z polecenia powiatowej władzy administracji ogólnej w razie podejrzenia, że śmierć nastąpiła z powodu choroby zakaźnej, nie stwierdzonej za życia;

d) na mocy postanowienia powiatowej władzy administracji ogólnej w razie zajęcia terenu cmentarnego na inny cel.

2) W przypadkach, wymienionych pod d), zwłoki, jakoteż ich szczątki powinny być pochowane na nowo w innem miejscu. W przypadkach wywłaszczenia terenu cmentarnego, koszty ekshumacji i przeniesienia ponosi ta osoba, na rzecz której teren cmentarny został wywłaszczony.

3) Zwłoki osób, zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, nie mogą być ekshumowane w przypadkach, przewidzianych w ust. 1 lit. a), przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

4) Pozwolenia na ekshumacje, jako też na przewóz zwłok ludzkich podlegają na rzecz Skarbu Państwa opłatom, których wysokość określa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 13. 1) Ciała osób zmarłych na okrętach, będących na pełnem morzu, powinny być chowane przez zatopienie w morzu zgodnie ze zwyczajami morskiemi. Wszakże w przypadkach, kiedy okręt może w przeciągu 24 godzin przybyć do portu, objętego programem podróży, należy zwłoki przewieźć na ląd i tam je pochować.

2) Wyjątki od powyższych przepisów mogą być uczynione przez kapitana okrętu z uwzględnieniem wskazań sanitarnych i wojskowych, jeżeli chodzi o okręty wojenne lub inne, używane dla celów wojskowych.

Art. 14. 1) Naruszenie przepisów niniejszej ustawy, jak również rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, ulega w drodze administracyjnej karze aresztu do 6-ciu tygodni i grzywny do 500 złotych, lub jednej z tych kar.

2) Karze tej ulegną również osoby, zachowujące się na cmentarzu w sposób nie licujący z powagą miejsca, albo też osoby, wykonywujące lub usiłujące wykonać na cmentarzu wbrew wyraźnemu zakazowi jego zarządu czynności, sprzeciwiające się w sposób widoczny charakterowi cmentarza lub jego wyłącznemu przeznaczeniu dla danego wyznania, o ile czyny te nie noszą cechy przestępstwa, karalnego wedle innych obowiązujących przepisów karnych. Postanowienie niniejsze nie dotyczy czynności urzędowych organów publicznych.

Art. 15. 1) Właściwe organa związków religijnych i wyznaniowych osób prawnych

wymienionych w art. 6 ust. 2, wydadzą zarządzenia, dopuszczające na okres pięcioletni po wejściu w życie niniejszej ustawy przyjmowania na te cmentarze także zwłok osób nie należących do tego wyznania, dla którego cmentarz jest przeznaczony, jeżeli w promieniu 30 klm. od miejsca zgonu niema cmentarza gminnego lub odpowiedniego wyznaniowego, lub też cmentarza opuszczonego, uznanego przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej za nadający się do grzebania zwłok.

2) Bliższe szczegóły, dotyczące sprawy, objętej niniejszym artykułem, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 16. Zastosowanie przepisów, zawartych w art. 3 ust. 4 i 5 niniejszej ustawy, o ile przepisy te dotyczą stwierdzenia zgonu i jego przyczyny w przypadkach, gdy zmarły nie pozostawał w ostatniej chorobie pod opieką lekarza, następować będzie w gminach, nie posiadających lekarza urzędowego, w miarę wyznaczenia innych osób, powołanych do oględzin zwłok. Zastosowanie tych przepisów winno nastąpić jednakże przed upływem lat 3 od ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a co do art. 6 ust. 4 i art. 12 ust. 4 także z Ministrem Skarbu.

Art. 18. 1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego w sześć miesięcy od dnia, następującego po ogłoszeniu.

2) Z chwilą wejścia w życie postanowień niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne w sprawach, tą ustawą unormowanych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Kierownik Ministerstwa W. R. i O. P.: *B. Żongołłowicz*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

Przesunięcie o tydzień później Misyjnego Zjazdu Krajowego.

Z przyczyn niezależnych od Komitetu Wykonawczego Pierwszego Zjazdu Krajowego Związku Misyjnego Duchowieństwa w Polsce, mającego się odbyć w Warszawie, zapowiedziany już w odezwach termin Zjazdu z dni 21 i 22 września b. r. zostaje przeniesiony o tydzień później, czyli na dni 27 i 28 września b. r.

Ks. Dr. A. Fajęcki, Przew. Komitetu Wykonawczego

Warszawa, 19 maja 1932.

Diecezjalny Związek Mszalny

Msze św. ze Związku Mszalnego w II. półroczu 1932 r. t.j. do 31 grudnia 1932 r. odprawią następujący P. T. Księża:

1. Dygoniewicz Władysław, 2. Dygoń Franciszek. 3. Działo Antoni, 4. Diedziak

Bernadyn, 5. Dziurzycki Kazimierz, 6. Fasuga Józef, 7. Fąfara Błażej, 8. Fecko Marjan, 9. Filipczyk Jan, 10. Florek Jan, 11. Florek Marcin, 12. Fortuna Jan, 13. Forystek Łukasz, 14. Franczak Józef, 15. Fryz Józef, 16. Gajek Józek, 17. Garlik Władysław, 18. Gawęda Antoni, 19. Gawor Józef, 20. Gawroński Antoni, 21. Gazda Stanisław, 22. Gliński Antoni, 23. Głąb Franciszek, 24. Głodzik Józef, 25. Gnutek Wawrzyniec, 29. Goc Franciszek, 27. Gołąb Andrzej, 28. Gorczyca Antoni, 29. Góra Jan, 30. Góra Stanisław, 31. Górnicki Teofil, 32. Grabowski Józef, 33. Granicki Jan, 34, Grądziel Józef, 35. Grochola Walenty, 36. Grochowski Jan, 37. Grodnicki Zygmunt, 38. Grotowski Michał, 39. Gruszkowski Michał, 40. Gruszowiecki Leon, 41. Grzyb Michał, 42. Grzyb Stanisław, 43. Gwiżdż Józef, 44. Habas Franciszek, 45. Habela Marjan, 46. Hachaj Franciszek, 47. Harbut Maciej, 48. Herr Franciszek, 49. Horowicz Stanisław, 50. Indyk Stanisław.

O odprawieniu Mszy św. zechcą P. T. Księża zawiadomić Kurję Biskupią.

Seminarjum Zagraniczne w Poznaniu.

Seminarjum Zagraniczne, zorganizowane w ramach zakonnego zgromadzenia, ma na celu przygotowanie fachowe zastępu duszpasterzy dla rodaków naszych żyjących poza granicami Polski. Po odbytym rocznym nowicjacie członkowie zobowiążą się ślubami do pozostania w Zgromadzeniu do końca życia. Nastąpią potem pięcioletnie studja filozoficzno-teoligiczne oraz studja fachowe. Po dwuletniej praktyce w kraju wyjadą młodzi duszpasterze zagranicę i to do tego kraju, który jako teren swej działalności dowolnie sobie obiorą.

Praca duszpasterska na wychodźtwie wymaga prawdziwego ducha apostolskiego, dużo idealizmu kapłańskiego oraz umiłowania dusz sobie powierzonych. Jest to twarda służba frontowa, której sprostać potrafią jedynie ci, którzy do tej służby niezawodne mają powołanie.

Seminarjum Zagraniczne przyjmuje jako kandydatów na duszpasterzy:

1. Absolwentów gimnazjów ze świadectwem dojrzałości oraz studentów uniwersytetu.
2. Kleryków seminarjów duchownych za pozwoleniem miejscowego Ordynarjusza.
3. Młodych kapłanów również za pozwoleniem i poleceniem miejscowego Ordynarjusza i to tylko tych, którzy posiadają świadectwo dojrzałości.

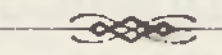
Duszpasterz zagranicą, oddalony od swych konfratrów o kilkanaście nieraz mil czuje się osamotnionym i nieraz zbyt obarczonym pracą, zwłaszcza, jeśli chodzi o rozległe bardzo parafje. Znajdzie on przeto w bracie zakonnym towarzysza swej samotności oraz w pracy parafjalnej wzorowego pomocnika.

Dlatego przyjmuje się również młodzieńców, którzy jako bracia zakonni zamierzają się poświęcić wzniosłej służbie Bożej. Po trzyletniej próbie w postulacie i nowicjacie wyruszą oni jako bracia pomocnicy zagranicę razem z duszpasterzami.

Pierwszeństwo mają ci, którzy umieją grać na organach lub posiadają taki zawód, który im w przyszłości przydać się może. Pozatem muszą mieć przynajmniej świadectwo ukończonej siedmioklasowej szkoły powszechnej oraz wiek niemniej 16 lat.

Nowicjat dla kandydatów na kapłanów i braci pomocników rozpocznie się we wrześniu b. r.

Wnioski o przyjęcie z dołączeniem świadectw oraz poleceń ze strony księży prefektów i proboszczów należy kierować do *kancelarji Prymasa Polski w Poznaniu.*

Sprawozdanie
Rady Arcybractwa Wiecznej Adoracji Przenajświętszego Sakramentu

W dniu 11 czerwca br. odbyło się posiedzenie Rady Arcybractwa Przenajświętszego Sakramentu, na którem przyjęto do wiadomości sprawozdanie rachunkowe za czas od 11 czerwca 1930 do 11 czerwca 1932 i dokonano rozdziału aparatów i bielizny liturgicznej pomiędzy ubogie kościoły i kaplice.

Sprawozdanie rachunkowe przedstawia się następująco:

Dochody:

Ze składek od 12 czerwca do końca roku 1930 . .	341·30 Zł
Ze składek z roku 1931	624·60 „
Ze składek z roku 1932 do 11 czerwca	1.558·10 „
Razem .	2.524·00 Zł

Rozchody:

Materjały na szaty i bieliznę liturgiczną	2.444·00 Zł
Szycie, pranie i prasowanie	80·00 „
Razem .	2.524·00 Zł

Z wykonanych szat i bielizny otrzymały następujące parafje: Jodłownik — ornat czerwony, Tuszów — ornat biały, Rytro — kapę czarną, Tymowa — obrus i kielichową bieliznę, Rzędzianowice — kapę białą, bieliznę kielichową i stułę, Sromowce — ornat zielony, Jurków koło Dobrej — ornat biały, Zalipie — ornat fioletowy, bursę dla chorych i bieliznę kielichową, Kryg — ornat czarny, Czermna — ornat czarny i albę, kaplica w Mościcach — kapę białą, kaplica w szpitaliku SS. Albertynek w Tarnowie — albę, katedra — 1 obrus, Przedborze — czarny ornat i bieliznę kielichową, Łabowa — kielich (dar Księżnej Sanguszkowej).

P. T. Księża Proboszczowie zechcą się zgłosić po odbiór przydzielonych darów do SS. Felicjanek w Tarnowie, przy ul. Focha (dawna Ogrodowa) i odebrać je za pokwitowaniem.

Zostały jeszcze do rozdania: tuwalnia, sukienka na puszkę, poduszka pod mszał, ornat biały, kapa fioletowa, 3 obrusy na ołtarz, bielizna kielichowa i kołnierzyki do stuł.

Ci XX. Proboszczowie, w których kościołach brak tych rzeczy i pieniędzy na ich sprawienie, a mają w parafji Arcybractwo zaprowadzone, mogą wnosić podania o ich przydział.

Dodajemy także, że SS. Felicjanki w Tarnowie gotowe są za bardzo przystępną cenę naprawiać poniszczone szaty i bieliznę liturgiczną. W wyjątkowych wypadkach koszta tej naprawy może ponieść Arcybractwo.

Wystawę przygotowanych do rozdania szat i bielizny liturgicznej urządziło Arcybractwo w dniach od 11—14 czerwca.

Przedkładając to sprawozdanie, Rada Arcybractwa składa serdeczne „Bóg zapłać" P. T. Księżom Proboszczom, którzy zajęli się zbieraniem składek i P. T. Paniom, które z miłości dla Jezusa nie szczędziły trudu i czasu, by przyjść z pomocą ubogim kościołom i kaplicom — nadto prosi Księży Proboszczów, w których parafjach niema jeszcze Arcybractwa, by jak najprędzej zorganizowali u siebie to zbożne dzieło, przynoszące dla wiernych wprost błogosławione skutki. Ustawy Arcybractwa można otrzymać bezpłatnie w Kurji Biskupiej.

Ks. Dr Józef Lubelski, Dyrektor Arcybractwa

Tarnów, 15 czerwca 1922.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Zamianowani: ks. Józef Fasuga, proboszcz w Jakóbkowicach, wicedziekanem, a ks. Jan Pabian, proboszcz w Podegrodziu, notarjuszem dekanatu nowosądeckiego.

Instytuowani: ks. Jan Jarosz, administrator z Żurowej, na probostwo w Czerminie; ks. Marcin Dybiec, administrator w Zagorzanach, na toż probostwo.

Odznaczeni Exp. can.: ks. Franciszek Kmieciński, proboszcz w Jamach i ks. Piotr Rajca, proboszcz w Jastrząbce Starej.

W Tarnowie, dnia 15 czerwca 1932.

Ks. Roman Sitko
kanclerz

† LEON, Bp.

Nakładem Kleru Diecezjalnego — Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie